

LATHUND FÖR ATT KOMMA IGÅNG MED SLÄKTFORSKNING

I Sverige var det länge kyrkans sak att skriva in i kyrkböcker när människor föddes, döptes, flyttade, gifte sig och dog. Då använde man kyrkans geografiska uppdelning i församlingar.

För att inte uppgifter som är känsliga ska ligga öppet i arkiven har vi i Sverige en gräns på 70 år innan de får offentliggöras. Detta gäller alla uppgifter förutom namn, födelseförsamling, födelseår samt den (senaste) folkbokföringsadress en (levande) person hade mellan 1970-2000. Självklart finns en mängd andra uppgifter hos bland annat Skattemyndigheterna, men de är inte offentliga, och man måste få tillstånd för att få läsa dem. Sina egna uppgifter får man däremot utan tillstånd.

Men för att kunna arbeta sig bakåt räcker de uppgifter man får i t ex databaserna **Sveriges befolkning 1970, 1980, 1990 samt 2000**. Söker man en person som är avliden kan man även söka i basen **Sveriges Dödbok**.

Det första man gör är att ta fram EN förälders födelsedatum och församling. Det kan vara bra att verkligen slå upp dem, även om man vet var ens förälder är född. Församlingar slås ihop, ändrar namn och i städer finns ofta fler församlingar. **Använd Sveriges befolkning eller Sveriges Dödbok.**

Gå sen till databasen **Arkiv Digital** och ta fram sökfunktionen. Skriv in församlingens namn. Du ska nu ha fått upp en lista över alla församlingens kyrkoböcker. De har olika bokstavsbenämningar beroende på vad de innehåller. Ta fram *Födelseboken* (som alltid börjar med C) för det årtal din förälder föddes. Observera att det inte går att göra en sökning i dessa böcker, man får leta själv, sida för sida. Till hjälp finns ofta register i början av boken. Titta noga i dessa så att du ser hur just den församlingen valde att skriva in sina uppgifter. Leta nu upp din förälder.

Nu ska du anteckna

Födelse och dopdatum

Födelseplatsen (ska användas när du letar i Husförhörslängden alternativt Församlingsboken)

Föräldrarnas namn och ålder (eventuellt även datum)

Deras adress (namnet på en gård eller liknande, ska användas i Husförhörslängden)

Dopförrättare

Kyrktagningsdatum

Sidnumret i husförhörslängden om det finns antecknat.

Sist antecknar du var du fann uppgifterna, till exempel: **Murum C:7 årtal, sid. 154**

För att komma vidare gå nu till *Husförhörslängden* för det aktuella året. Antingen har du fått ett sidnummer från *Födelseboken*, eller så letar du upp ett register över gårdar och letar på "adressen" du fått i *Födelseboken*. Ibland finns registret längst bak i boken. Ofta finns flera mindre gårdar och torp under en större gård. Då får man leta över flera sidor för att hitta rätt. Överst på gården står alltid faderns namn. Alla som bor i fastigheten under de aktuella åren ska stå med även om de inte tillhör familjen. Du kan hitta uppgifter om hustru, söner, döttrar, föräldrar, svärföräldrar, syskon, pigor och drängar med mera. De står alltid i förhållande till mannen i familjen, så att moder alltid är faderns mor, svärmor alltid hustruns mor och så vidare.

Anteckna allt som står skrivet om familjen och titta noga när de olika familjemedlemmarna är födda och var. Ett överstruket namn betyder att personen antingen dött under perioden och då ska datumet ha skrivits in. Men personen kan även ha flyttat och då ska det finnas uppgifter om när detta skedde och till vilken församling. Om flytten skett inom samma församling står hänvisning till en ny sida i den husförhörslängd som du redan tittar i.

Anteckna var du funnit dessa uppgifter, till exempel **Murum AI:21 årtal, sid. 8**.

Om personen du följer flyttat får du slå upp den nya församlingen i **Arkiv Digital**. Du letar nu upp *In- och utflyttningsboken* för rätt år. Där ska stå till vilken gård/adress din person flyttat och så fortsätter du att titta i *Husförhörslängderna* som tidigare.

Vid det här laget har du förhoppningsvis fått de uppgifter du behöver om din förälders föräldrar och syskon och kanske även andra släktingar eller andra intressanta personer som funnits i hushållet. Nu kan du gå vidare i *Husförhörslängderna* för att se hur din förälder flyttat, gift sig och så vidare. Du ska även kunna gå bakåt och hitta dina mor- eller farföräldrar genom att göra likadant som för din förälder. Kom bara ihåg 70-årsgränsen.

På Borås Stadsbibliotek har vi en särskild avdelning för släktforskning som ligger i Västgötarummet. Där finns både referenslitteratur som får läsas på plats och böcker till hemlån samt tidskrifter från bland annat olika släktforskarföreningar. I direkt anslutning finns även Västgötasamlingens böcker vilka i många fall kan vara intressanta när man släktforskar. Vi har även många relevanta böcker i biblioteket om Sverige från förr, vapen och uniformer för indelta soldater, emigration, äldre seder och bruk, äldre tiders juridik, ordböcker i latin, biografier och mycket mer. Fråga personalen så hjälper vi dig.

Personalen kommer dock inte att kunna hjälpa dig med själva släktforskningen. Behöver du hjälp att komma vidare hänvisar vi till bland annat Borås Släktforskare <http://www.borasslaktforskare.se/>.

Varje år på hösten arrangerar Borås Stadsbibliotek tillsammans med släktforskarföreningarna i Sjuhärad en **Släktforskardag** med olika föreläsningar på temat släktforskning samt möjligheter att få praktiskt handledning i olika släktforskningsfrågor.

Lycka till!
Borås Stadsbibliotek
2022-02-24